

Branches en Arbeidsinsp komen op stoom

Het proces van de totstandkoming van de arbocatalogus stond centraal op de tweede werkconferentie van de Commissie Begeleiding Arbocatalogi. Deze werd gehouden op 4 februari in Den Haag. Ruim zeventig vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en professionals lieten zich informeren en inspireren.

Aukje van den Bent en Huub Pennock

Vooraf wat feiten op een rijtje: inmiddels zijn er 39 arbocatalogi bij de Arbeidsinspectie ingediend en hebben 28 daarvan het stempel 'goed getoetst' verdiend. De komende maanden worden er nog minstens 50 extra verwacht. En ook uit de verhalen van branches en de arbeidsinspectie blijkt dat de totstandkoming van de arbocatalogi inmiddels goed op gang komt.

Tijdens de eerste workshop van de middag luisteren de deelnemers eerst naar een inleiding van Hans van der Steen van de AWWN. Samen met MKB Nederland stelde de AWWN een handreiking samen om branches te ondersteunen bij het maken van een arbocatalogus (www.dearbocatalogus.nl). De

'Het werk is nooit af, een catalogus moet up to date blijven.'

partijen zijn enthousiast over de arbocatalogus en raden een ieder aan om bij de ontwikkeling ervan van te voren het gewenste eindresultaat te formuleren, te benoemen wie waarvoor verantwoordelijk is en alle belangrijke partijen in te schakelen, zoals werkgevers, vakbonden, arbodeskundigen, managers en medewerkers.

Praktijkervaringen

De politie en de agrarische sector vertellen vervolgens over hun praktijkervaringen. Beide sectoren hebben een projectorganisatie voor het ontwikkelen van de arbocatalogus ingericht. De kern daarvan wordt bij de politie gevormd door interne arbodeskundigen, die in projectgroepen het beste van al bestaande instrumenten uitwerken. De agrarische sector werkt met klankbordgroepen, die bepalen welke risico's en werkwijzen worden uitgewerkt en checken of de inhoud bij de praktijk past. Een verschil in aanpak dus, maar er zijn ook overeenkomsten.

Steeds meer arbocatalogi worden getoetst en goed bevonden

Beide sectoren maken veel werk van hun arbocatalogus en zijn enthousiast over het maatwerk dat ze ermee bereiken. Ook zijn beide sectoren ambitieus, ze werken een groot scala van arborisico's uit. Ze hebben hun arbocatalogus nog niet bij de Arbeidsinspectie ingeleverd. Op het moment van inleveren zal hun catalogus meteen volledig zijn: met alle relevante risico's erin beschreven. En dankzij de aandacht voor draagvlak van het begin van het proces hebben beiden een goede startpositie voor de verdere implementatie.

Voorzichtig

Veel branches zijn voorzichtiger begonnen en leveren eerst één, of twee risico's bij de Arbeidsinspectie in. Twee risico's beschrijven is de minimale eis om subsidie te krijgen. Wie zich voorbereid op het afschaffen van de arbobeidsregels per 1 januari 2010 weet echter dat er meer werk aan de winkel is; in de gemiddelde branche zijn er toch meer risico's die er toe doen.

De deelnemers aan de conferentie realiseren zich eveneens dat het werk aan de arbocatalogus nooit klaar zal zijn. Techniek en wetenschap ontwikkelen zich immers voortduren, waardoor het nodig is om de arbocatalogi up to date te blijven houden.

Toetsing van de catalogus

In de tweede workshop vertellen medewerkers van de Arbeidsinspectie hun ervaringen met de toetsing tot nu toe. Leerzaam, voor wie zijn arbocatalogus wil gaan inleveren en

het liefst in één keer door de toetsing wil komen. Want terwijl de toetsing 'marginaal' heet, is deze eigenlijk behoorlijk diepgaand. (zie kader 'Marginale toetsing')

De mening van de aanwezigen over de toetsing verschilt echter. 'Het leek wel alsof de Arbeidsinspectie in de toetsings-

Marginale toetsing

De Arbeidsinspectie toetst in hoofdlijnen op vier punten:

1. Is het werkgebied duidelijk?

Is duidelijk voor welke sector, welke functiegroepen en welke arborisico's de arbocatalogus bedoeld is?

2. Zijn werkgevers en werknemers akkoord?

Met de handtekeningen van sociale partners is al snel aan deze eis voldaan.

3. Is de catalogus beschikbaar voor alle betrokkenen?

Nog niet altijd geregeld ten tijde van de aanvraag van de toetsing. Let ook op de toegankelijkheid: al te moeilijke wachtwoordprocedures op internet worden bijvoorbeeld afgekeurd. Bij arbocatalogi op internetsites vraagt de Arbeidsinspectie trouwens om een cd-rom, of een digitaal of papieren document met alle gegevens, zodat zij kunnen vastleggen welke teksten zijn goedgekeurd.

4. Is invulling gegeven aan de doelvoorschriften?

De belangrijkste eis: is de arbocatalogus inderdaad een 'oplossingenboek' waar de arbowet zodanig concreet wordt uitgewerkt dat bedrijven en medewerkers er invulling aan kunnen geven? Concreet kijkt de Arbeidsinspectie bij deze eis wederom naar vier punten:

a. *Strijdigheid*: een verplichting uit de Arbowet mag bijvoorbeeld niet als aanbeveling ('zo zou u het kunnen doen') beschreven worden. En in verband met mogelijke toekomstige strijdigheid: voor de kern van je catalogus is het niet toegestaan te verwijzen naar informatie (of arbocatalogi) op andere websites. Zo heeft een sector de inhoud van haar eigen catalogus niet meer in de hand. Desnoods copy-pasten dus, maar in ieder geval alle belangrijke informatie in de eigen catalogus!

b. *Volledigheid*: bij een risico als agressie staat in de wet bijvoorbeeld dat u 'beleid moet voeren'. De Arbeidsinspectie toetst daarom of u geen stappen van de beleidscyclus overslaat.

c. *Fouten*: de Arbeidsinspectie vond in een aantal gevallen verwijzingen naar verouderde wetgeving en verkeerde normen.

d. *Arbeidshygiënische strategie*: wie alleen persoonlijke beschermingsmiddelen beschrijft terwijl er ook maatregelen op organisatieniveau mogelijk zijn kan tenminste een telefoontje van de Arbeidsinspectie voor overleg verwachten.

ArboCatalogus

De arbocatalogus is geen wettelijke verplichting, het wordt wel gezien als een oplossingenboek voor arbo-zaken. Arbo Magazine besteedt dit jaar in elk nummer uitgebreid aandacht aan de arbocatalogus

Tussenbalans

Er wordt inmiddels flink werk gemaakt van de arbocatalogus, maar er moet ook nog veel werk worden verzet. Tijdens de conferentie kwamen ook veel vragen naar boven. Bijvoorbeeld of de Arbeidsinspectie niet ook de grote bedrijfscatalogi moet toetsen. Of dat het naderende einde van de subsidietermijn kleinere branches juist niet afhoudt van het maken van een catalogus? Rond de zomer maakt de Commissie Begeleiding Arbocatalogi een tussenbalans op en kunt u de antwoorden tegemoet zien.

brief een heel blik details opentrok, die tijdens de informele toetsing niet werden genoemd', vertelt een werkgeversvertegenwoordiger, 'en wat we met die opmerkingen moeten is me nog steeds niet duidelijk'.

Een werknemersvertegenwoordiger uit een andere branche vertelt juist: 'We hebben erg veel aan de adviezen van de Arbeidsinspectie gehad. Ze hadden begrip voor de situatie in onze branche en we hebben tussentijds geregeld prettig contact gehad.'

Jaap Hooiveld, secretaris van de Commissie Begeleiding Arbocatalogi van de Stichting van de Arbeid voegt toe: 'Gelukkig is de term 'marginaal' nooit officieel gedefinieerd. Ik ben blij om te zien dat de Arbeidsinspectie vooral haar branche-ervaringen benut. Bij haar toetsing laat ze de verantwoordelijkheid bij sociale partners en probeert ze hen via opmerkingen en adviezen verder helpen.' De Arbeidsinspectie zelf geeft aan dat 'marginaal' wat haar betreft nooit over het niet goed lezen van alle stukken ging, maar over het beperkte aantal criteria in de toets.

Op stoom

De ontwikkeling van de arbocatalogi komt dus goed op stoom. Waar voor de eerste branches het maken van een catalogus een groot zoekproces was en ook bij de Arbeidsinspectie een zoekproces merkbaar was, worden leerervaringen steeds beter benut. Dat de Arbeidsinspectie op stoom is, is alleen al te merken aan de duidelijkheid waarmee ze benoemt wat wel en niet de toets doorstaat. Sectoren die nog van start gaan adviseren we om vooral de laatste toegevoegde arbocatalogi op www.arbonieuwestijl.nl eens te bekijken. De kwaliteit van de catalogi wordt namelijk steeds beter. ◀

Aukje van den Bent en Huub Pennock ondersteunen diverse branches bij de ontwikkeling van hun arbocatalogus. Beide werken als organisatieadviseur bij Ergo-balans. Ergo-balans doet mee in het netwerk van De Goede Praktijk, dat is gespecialiseerd in het maken van arbocatalogi. www.degoedepraktijk.nl